

RIKSSÅRS ANVÄNDARMÖTE!

Fredag
13/10-2023

RiksSår

Program Fredag 13 oktober

08.30

- **Hur identifieras kritisk benis kemi tidigt?**

-vad sker i kommun/primärvård/specialistvård Åsa, Linda, Olle

- ***Fika ca.10.00-10.30***

1. **RiksSår idag, framåt och i forskningen** Nina, Hanna, Jenny
2. **Tips på förbättringsarbete med hjälp av RiksSår** Nina

12.00 Lunch

HUR IDENTIFIERAS KRITISK BENISCHEMI TIDIGT?

-Vad sker i Kommun/Primärvård/slutenvården?

Åsa Johnsson, dsk Krokoms kommun,

Linda Jervidal, dsk, sårkoordinator Jämtland/Härjedalen

Olle Nelzén, kärkirurg, Skaraborgssjukhus Skövde

HUR IDENTIFIERAS KRITISK BENISCEMI TIDIGT?

-Vad sker inom den specialiserade vården?

Olle Nelzén, kärlkirurg, Skaraborgssjukhus Skövde

FIKA

KL.10.00-10.30

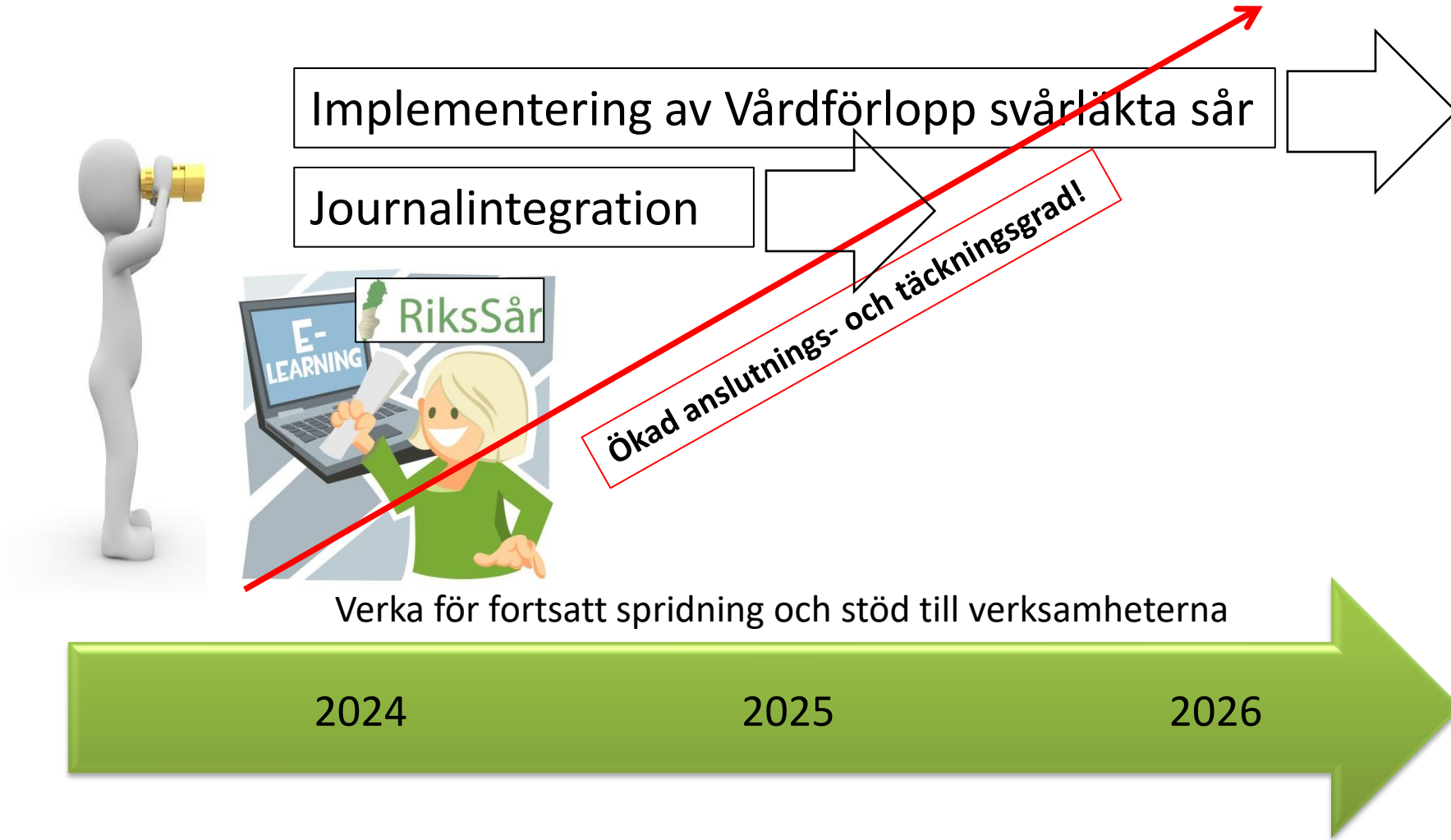

RIKSSÅR IDAG/FRAMÅT

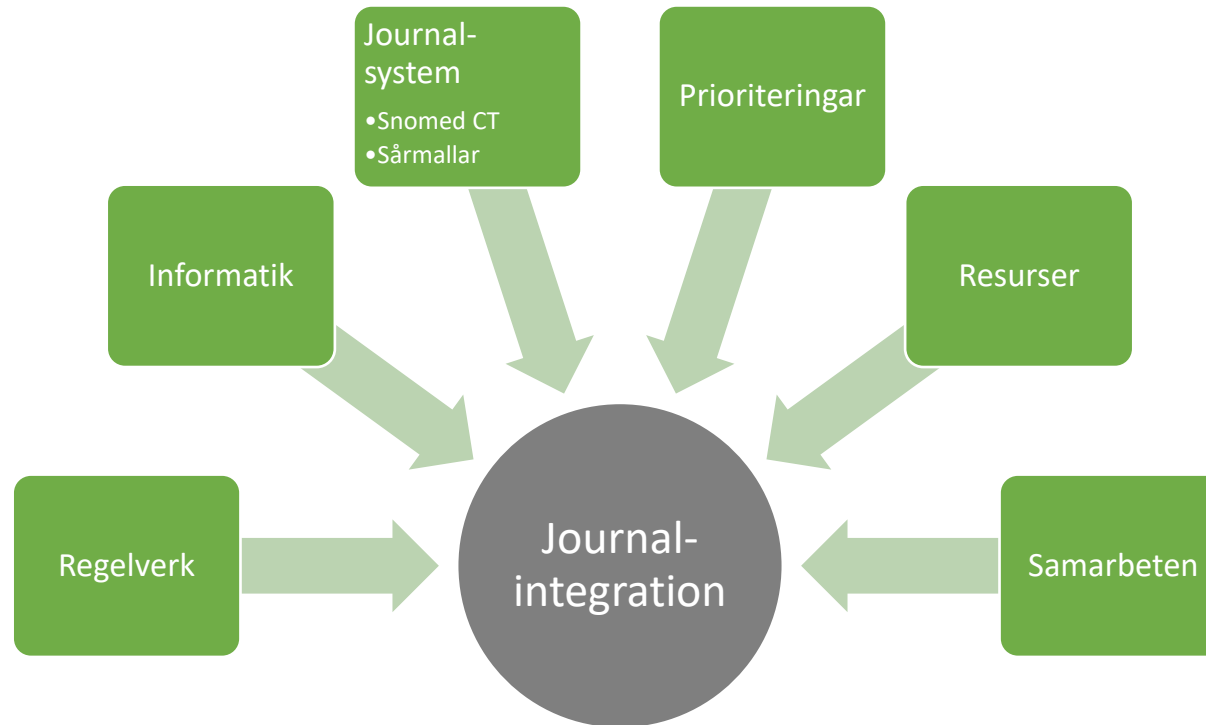
Nina Åkesson, registerhållare, dsk Torsås kommun
Jenny Roxenius, verksamhetsutvecklare,
processledare

RiksSår idag och framåt

Journalintegration

- ett komplext område

RIKSSÅR OCH FORSKNINGEN

Hanna Wickström ordförande, specialist i
allmänmedicin, Sårcentrum Blekinge

Forskning

- Ehälsa och RiksSår
  - Hanna Wickström
-

Forskning

- Ehälsa och RiksSår

- ▶ Videomöten kan bidra till kortare väntetid, kortare sårhäknings tid och även fungera för VAS-skattning och ordination av smärtlindring
  - ▶ Wickström HL, Öien RF, Fagerström C, Anderberg P, Jakobsson U, Midlöv PJ. Comparing video consultation with inperson assessment for Swedish patients with hard-to-heal ulcers: registry-based studies of healing time and of waiting time. *BMJ Open*. 2018 Feb 15;8(2):e017623.
  - ▶ Wickström H, Öien RF, Midlöv P, Anderberg P, Fagerström C. Pain and analgesics in patients with hard-to-heal ulcers: using telemedicine or standard consultations. *J Wound Care*. 2020 Aug 1;29(Sup8):S18-S27.

Forskning

- Ehälsa och RiksSår

- Ett digitalt dialog- och kunskapsstöd kan bidra till minskad antibiotikaförskrivning, kortare sårläggningstid och ökat engagemang och samverkan mellan personal
- Wickström HL, Fagerström C, Öien RF, Anderberg P, Midlöv P. Antibiotic prescription using a digital decision support system: a register-based study of patients with hard-to-heal ulcers in Sweden. *BMJ Open*. 2022 Oct 27;12(10):e060683. doi: 10.1136/bmjopen-2021-060683.
- Wickström H, Tuvevsson H, Öien R, Midlöv P, Fagerström C. Health Care Staff's Experiences of Engagement When Introducing a Digital Decision Support System for Wound Management: Qualitative Study. *JMIR Hum Factors*. 2020 Dec 9;7(4):e23188. doi: 10.2196/23188.
- Fagerström C, Wickström H, Tuvevsson H. Still engaged - healthcare staff's engagement when introducing a new eHealth solution for wound management: a qualitative study. *BMC Health Serv Res*. 2022 Jan 25;22(1):103. doi: 10.1186/s12913-022-07515-3.

Projekt

- UPH
  - Kristina Nordin
-

UPH projekt för patienter med svårläkta sår Dermicus Wound

231012 Användardagar RiksSår, Stockholm

Kristina Nordin, projektkoordinator, Region
Blekinge

Ett samarbete mellan

Syfte

Syftet med satsningen är att införa ett digitalt dialog- och kunskapsstöd som utgår från Sårcentrum i Blekinge för att förbättra omhändertagandet av individer med svårläkta sår för att öka det psykiska och fysiska välbefinnandet och livskvaliteten för målgruppen.

Vidare är syftet att utveckla ett gemensamt arbetssätt mellan kommunal och regional verksamhet.

Mål och uppföljning

Mål 1: Personal i regional och kommunal primärvård ska uppleva ökad kompetens, förbättrat teamarbete, ökad trygghet.

- Enkät fylls i direkt när man fått behörighet och tillgång till Dermicus Wound vid projektstart september 2023 samt 12 månader senare, september 2024 för uppföljning. <https://forms.office.com/e/UvYjKRSnTx>

Mål 2: Rådgivning med Sårcentrum ska ske i ett tidigt skede. (4-6 veckor vid ej läkt sår)

- Baslinjemätning med data från RiksSår. Sårinventering görs av behandlande personal på enheten vid start av projektet i september 2023. Uppföljning sker 12 månader efter med samma sårinventeringsmall.

Namn på enhet: _____

Inventering patienter med svårläkt sår

1 st inventeringsblankett/ sår och sårlokal som anges på blankettens baksida

Dagens datum: _____

Patientens födelsedata: _____

Markera sårets lokalisation med X på figur på detta pappers baksida!

Antal veckor sedan såret uppstod: _____ veckor

(uppskatta antal veckor, om exakt värde saknas)

Största sårets yta
(uppskatta längd och bredd, om exakt värde saknas)   längd: _____ cm
bredd: _____ cm

Rörlighet
Går med eller utan hjälpmedel
Går med hjälp av personal
Rullstolsburen
Sängliggande

Diabetes   Ja   Nej

Antibiotikabeh. pga. såret senaste 6 mån?   Ja   Nej   Ingen uppgift

Ankel/armtrycksindex utfört (ABI)   Ja   Nej

Tå/armtrycksindex utfört (TBI)   Ja   Nej

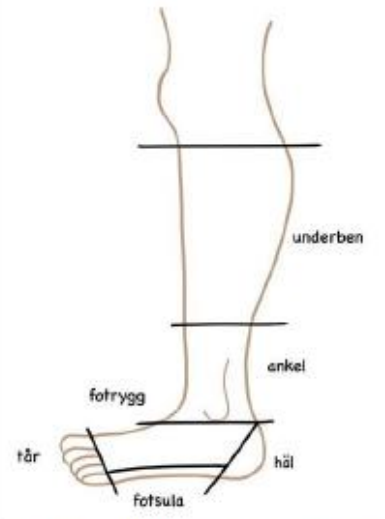
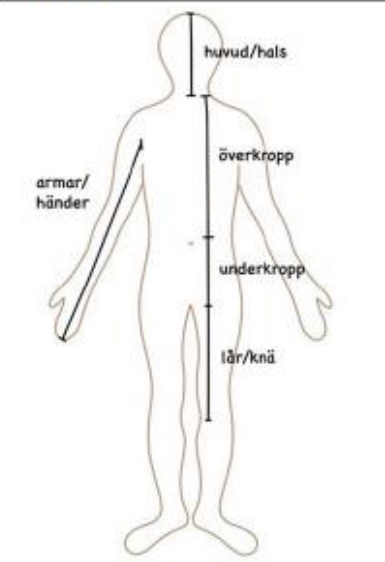
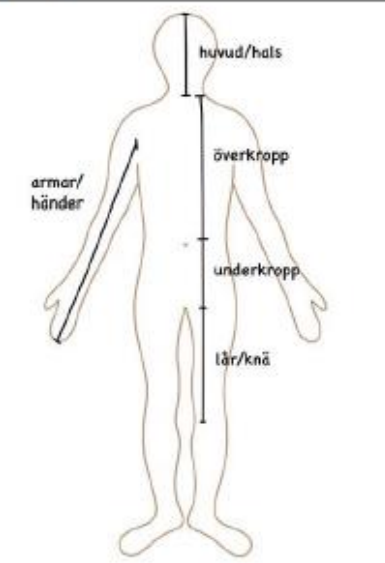
Om Ja, Indexvärde för ABI och/eller TBI   ABI: _____   TBI: _____

Har medicinsk sårdiagnos ställts?   Ja   Nej   Ingen uppgift
(medicinsk sårdiagnos ställs av läkare)

Om sårdiagnos är ställd, ange Sårdiagnos:

- Venöst sår
- Arteriellt sår
- Arteriovenöst sår
- Diabetesfotsår
- Traumatiskt sår
- Trycksår Kategori 2
- Trycksår Kategori 3
- Trycksår Kategori 4

- Ovanliga sårdiagnoser:
- Vaskulitsår
  - Reumatiskt sår
  - Pyoderma gangränosum
  - Necrobiosis lipoidica
  - Hypertensivt sår
  - Primär atrophie blanche
  - Basaliom
  - Skivepitelcancer
  - Malignt melanom
  - Hudlymfom
  - Annan ovanlig sårdiagnos

Sår på underben – ange var med ett X	
	
Sår ovan underben – ange var med X	
Framsida	Baksida
	

Mål 3: Patienternas välbefinnande ska öka.

- För att mäta patienternas välbefinnande använder vi WHO:s enkät. Behandlande personal fyller i enkäten tillsammans med patienten vid nybesök samt efter 3 månader.

<https://forms.office.com/e/9c4ehk4X5C>

Mål 4: Ökat antal patienter med sår diagnos.

- Använder oss av sårinventeringen som görs vid start av användandet av Dermicus Wound samt efter 12 månader.

Mål 5: Personalen på Sårcentrum ska uppleva det förändrade arbetssättet positivt samt som ett bra komplement till det gamla arbetssättet.

- Enkät med fritext. 12 månader efter start av användandet av Dermicus Wound.

Dermicus Wound – RiksSår

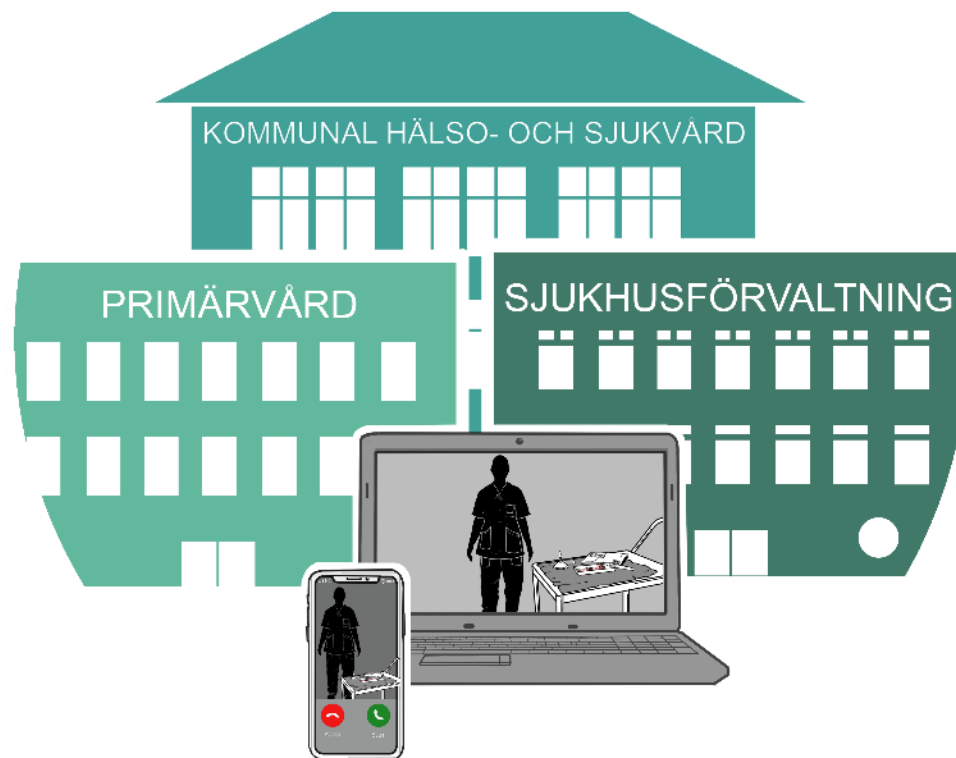
- Automatisk överföring, måste aktivt välja överföring finns i Blekinge
- 7 variabler i dagsläget
- Behöver skapa ett användarinlogg i RiksSår för överföring

Projekt

- Skåneprojektet
  - Christina Monsen
-

Sårkonsultfunktion - sårbehandling

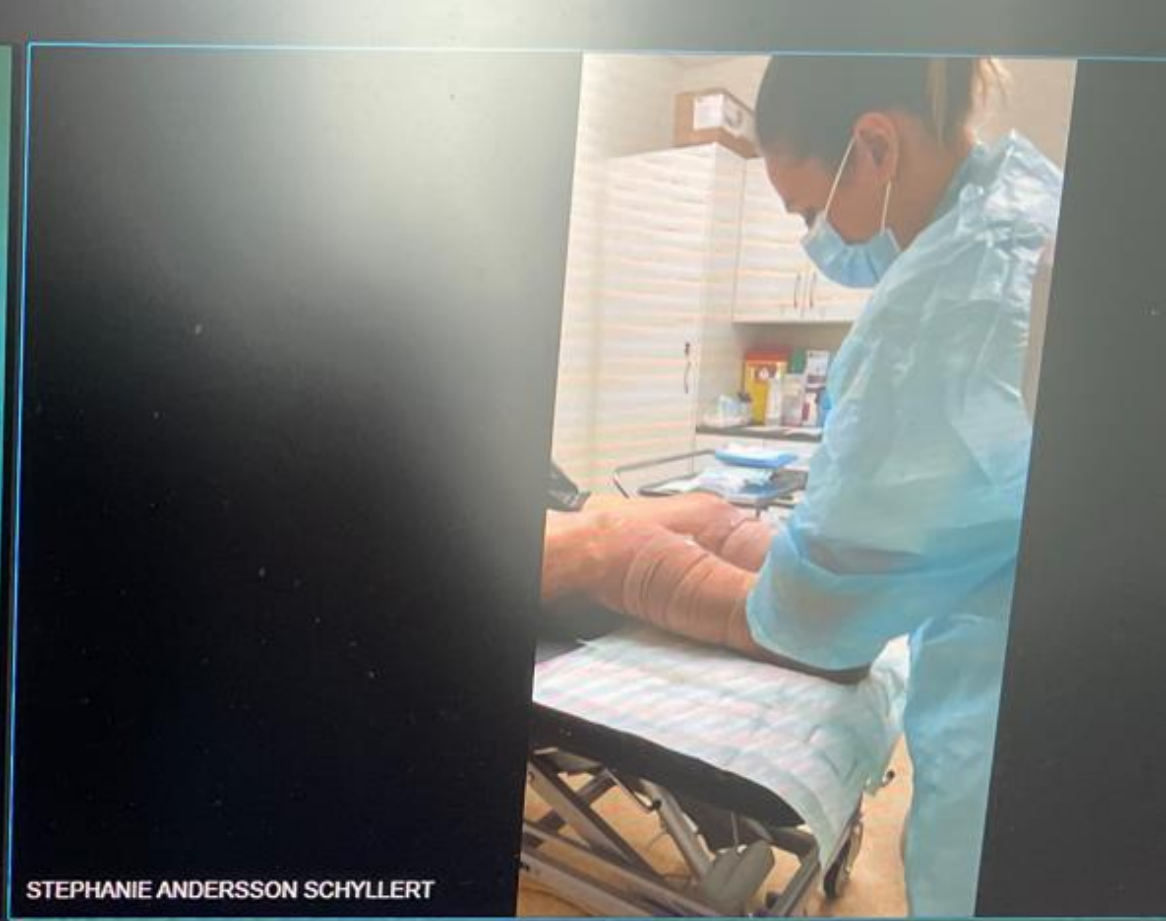

Christina Monsen
Coach – sårprojekt, Vårdutvecklare
Leg. sjuksköterska, Dr Med Vet
Forskning och utbildningsenheten
Primärvården

Primärvårdens sårkonsult

- Projektmedel från Omställningsfonden
- Projekttid 2 år
- 6 sjuksköterskor utbildas
1 läkare inom primärvården
sjuksköterskor från sjukhusförvaltningarna
sjuksköterskor inom kommunal primärvård
- PV - sårkonsult (20%) - konsult för vårdcentralerna i sitt delområde.
- Sårrund med läkare (5%) för medicinsk rådgivning sker varannan vecka samt vid behov.
- Coachats under projekttiden fysiskt och digitalt

Samtliga 84 VC och kommunal hälso- och sjukvård vars patienter är listad på offentlig VC kan få hjälp av sårkonsult inom sitt delområde

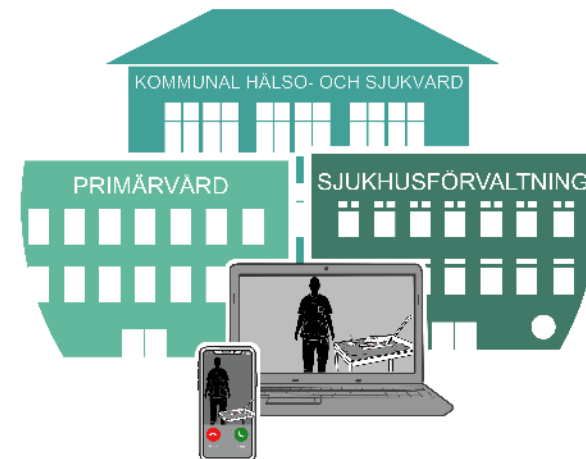
Mikrofonuppsättning
(Intel® Smart Sound-
teknik)
Go to application settings
to change the microphone

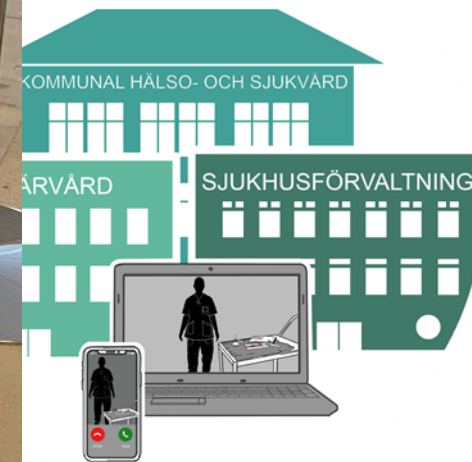
Kontaktvägar

- Direktkontakt via telefon
- Konsultfunktion via digitalt möte
- Applikation - ***Dermicus Wound*** med bland annat bild/chat funktion - arbete pågår....

Inom RS krävs en funktionssäkrad telefon

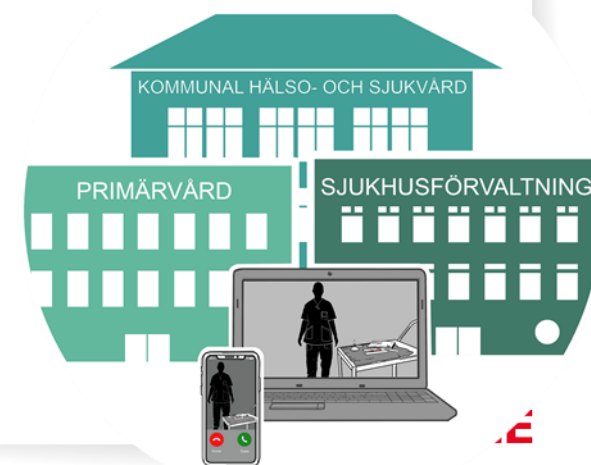

Vad händer nu?

- **Sårkonsult permanentas inom RS offentliga primärvård**
- Vårdcentraler har utsett såransvarig
  - Uppstart nätverk 13/9
  - Enkät
- Inväntar besked – breddinföra dermicus wound (2024?)
- Nya vårdförlopp/vårdprogram
  - LAGar påbörjas höst 2023
- Samverkan med RS sjukhusförvaltningar (8)
- Utarbetar förslag privat primärvård samt kommunal primärvård i region Skåne

Uppdrag PV nämnden

Primärvårdsnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag *utreda förutsättningarna för att under 2024 kunna erbjuda alla skånska primärvårdsaktörer – Region Skånes vårdcentraler, de privata vårdcentraleraktörerna och de 33 skånska kommunerna men också sjukhusen möjlighet att ta del av konsultfunktion sårbehandling och medverka i utbildningsinsatser på området.*

Uppdraget ska samordnas med pågående utredning om införande digital distansbedömning av svårläkta sår.

Ett kostnadsberäknat förslag återrapporteras till nämnden i så god tid att kostnaden kan beaktas i budgetprocessen 2024.

Tack

Christina Monsen
RN, MSc, PhD

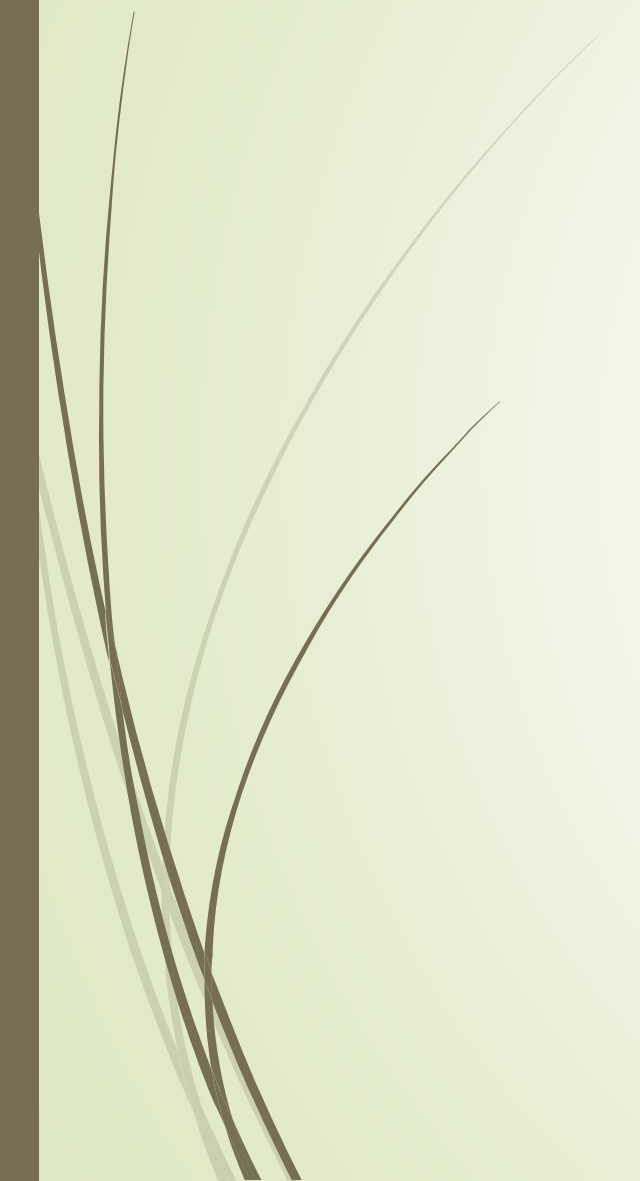
Kontakt

christina.monsen@skane.se

Forskning

- Bensår i kommunal vård
  - Lena Blomgren
-

Bensår hos äldre personer i kommunal vård – kan fler kan botas med enkla ingrepp?”

Forskningsprojekt om äldre inom kommunal vård med bensår

Fyra delprojekt

1. Hur utreds patienterna med bensår i kommunal vård?
– Journalgranskning + enkätstudie till sjuksköterskor
2. Erbjuder icke undersökta/diagnosticerade patienter med bensår undersökning och eventuellt behandling
3. Utvärdera undersökning i hemmet med ultraljud
4. Behandling av utvalda mest sköra patienter i hemmet

- **Kontaktperson**

- Håkan Åström, doktorand, AT-läkare Universitetssjukhuset Örebro. Hakan.astrom@regionorebrolan.se

- **Ansvarig forskare**

- Lena Blomgren, docent, överläkare, Venöst Centrum Karlskoga/Kärl-Thoraxkliniken Örebro. lena.blomgren@regionorebrolan.se

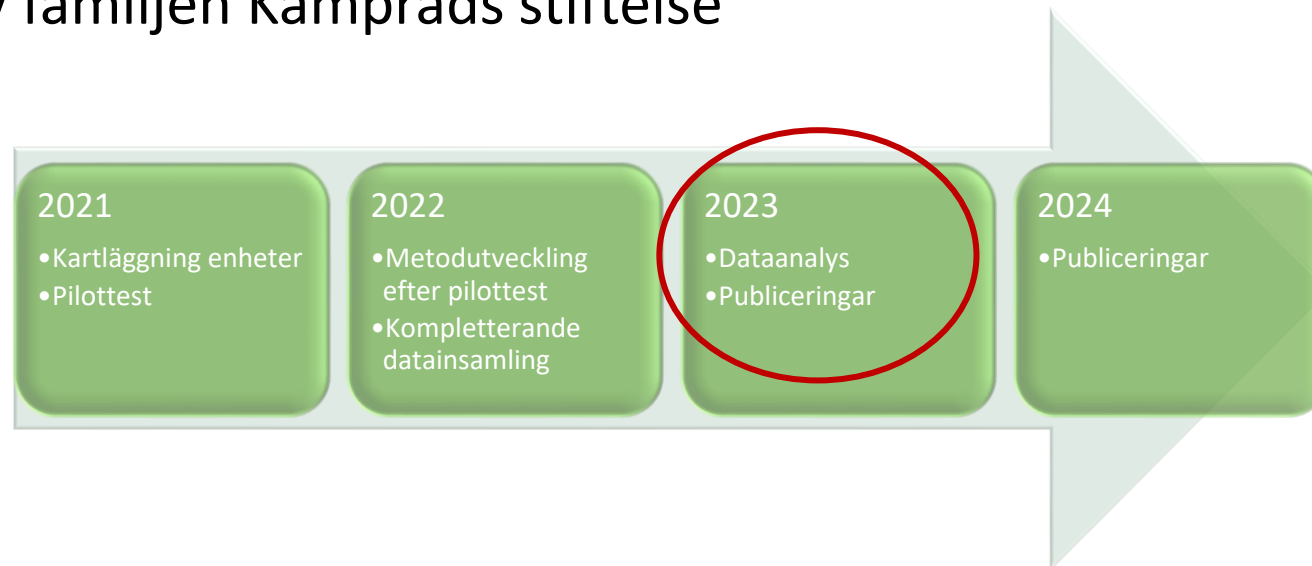

Forskning

- Livskvalitet
  - Jenny Roxenius
-

Livskvalitet för patienter med svårläkta sår

- Kartläggning av livskvalitet för patienter med svårläkt sår
- Variabler som indirekt pekar på livskvalitet
- Undersöker sambandet livskvalitet och vårdens struktur
- Pågår 2021-2024
- Finansierad av familjen Kamprads stiftelse

Data om 2470 sår insamlade

GEOGRAFI

Svarsalternativ	Antal svar	Antal	Andel av total
Sjukvårdsregion Mellansverige	833		33,72%
Sydöstra sjukvårdsregionen	269		10,89%
Stockholms sjukvårdsregion	114		4,62%
Västra sjukvårdsregionen	435		17,61%
Norra sjukvårdsregionen	251		10,16%
Södra sjukvårdsregionen	568		23,00%
TOTAL	0	2470	

VÅRDNIVÅ

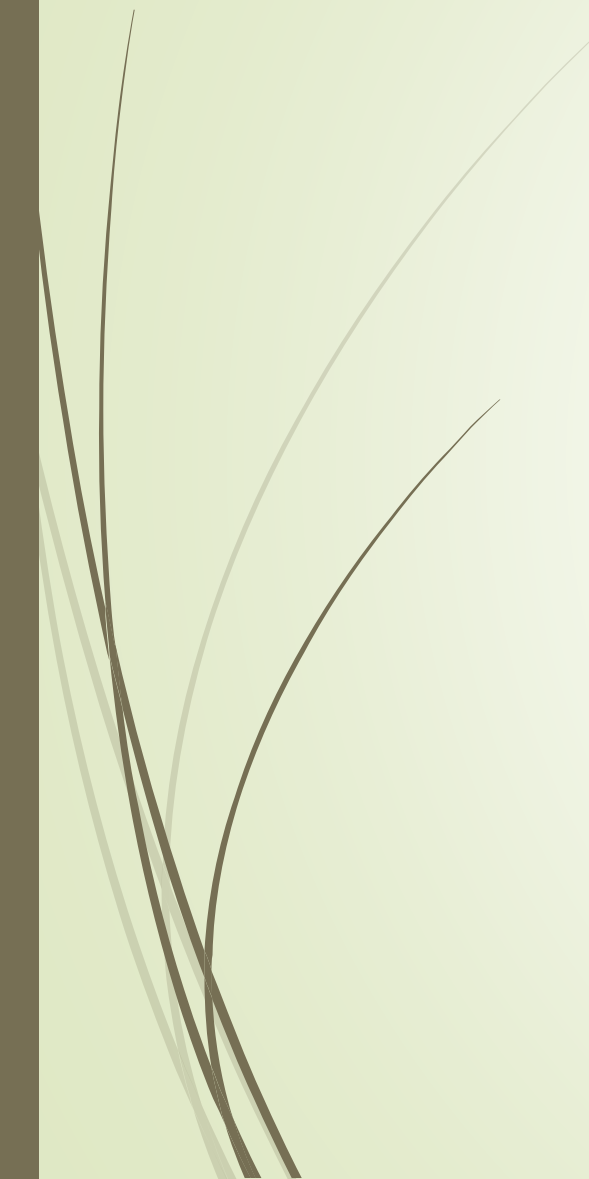
Svarsalternativ	Antal svar	Antal	Andel av total
Specialistmottagning	926		37,49%
Vårdcentral	962		38,95%
Hemsjukvårdsområde	427		17,29%
Särskilt boende	155		6,28%
TOTAL	0	2470	

Analys och publicering

- Workshop september tillsammans med RISE
- Analys och skriva
- Ev. kvalitativ intervjustudie
- Publiceringar 2024

Projekt

- SoB
  - Rut Öien
-

Stöd- och behandling-1177

ägs och förvaltas av NPO uppdateras av permanent NAG implementeras av Region Sthlm

OM SÅR

Sårläkning

Sårläkning är en komplicerad process som lätt kan störas av så kallade yttre faktorer. Sårläkning delas in i olika faser:

- Inflammationsfas
- Nybildningsfas
- Mognadsfas

Vid akuta sår, till exempel operationssår, går läkningen direkt från en fas till nästa. Vid svårålkta sår stannar sårläkningen upp, oftast i inflammationsfasen. De olika faserna kan pågå samtidigt och överlappa varandra.

Definitionen av ett svårålkta sår är ett sår som inte läker eller förväntas läka inom fyra till sex veckor.

Hur lång tid det tar för såret att läka såret kan bero på:

- storleken på såret
- hur länge du haft såret
- den underliggande sjukdomen som orsakar såret, till exempel diabetes eller nedsatt blodcirkulation i benen
- komplikationer som till exempel infektion i såret eller kraftig vätskning från såret
- dina levnadsvanor

EGENVÅRD

Kost

Vad du äter och vilka näringsämnen som du får i dig har betydelse för all sårläkning.

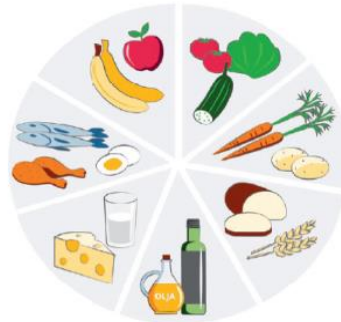
Vårdpersonalen kommer att fråga om vad du äter så att de tidigt kan hjälpa dig att äta rätt mat. Detta för att det är lättare att förebygga näringsbrist än att behandla den.

Ibland kan det vara bra att få träffa en dietist. Dietisten kan ge dig tips på vad du ska tänka på när det gäller mat oavsett om du är överviktig eller undernärd. Att vara överviktig eller undernärd kan ge sämre förutsättningar för en bra läkning av såret.

Näringsämnen som är bra för sårets läkning

För en bra sårläkning behöver du få i dig:

- protein - kött, fisk, ägg och mjölkprodukter
- järn - inälvsmat, kött och gröna grönsaker
- zink - kött, fisk och fullkornsbröd
- C-vitamin - färsk frukt och bär, grönsaker och potatis.

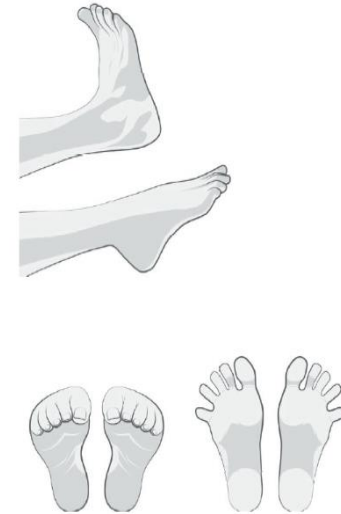

EGENVÅRD

Fysisk aktivitet

Det är viktigt att du rör på dig för att förbättra läkningen av ditt sår och för att förhindra att du får nya sår. Det kan vara att du går korta eller längre promenader, men också att du tränar rörligheten i fotleden. Genom att du böjer och sträcker fotleden kommer vadmuskeln att pumpa blodet från foten upp till hjärtat vilken gör att svullnaden i benet minskar.

Det finns program som passar även för dig som är mindre rörlig.

Böj och sträck på foten och knip med tårna hjälper till att få igång blodcirkulationen i benet.

Moduler och avsnitt

Programmet består av elva olika moduler och varje modul innehåller i sin tur olika avsnitt. De sex första modulerna är till för alla patienter med svårläkta sår och de övriga kan aktiveras och öppnas upp av dig som behandlare vid behov.

Modul 1: Introduktion

Modul 2: Basbedömning

Modul 3: Basbehandling

Modul 4: Smärta och oro

Modul 5: Egenvård

Modul 6: Mötet med vården

Moduler (som aktiveras vid behov)

Modul 7: Om sår

Modul 8: Venösa sår

Modul 9: Diabetesrelaterade sår

Modul 10: Arteriella sår och kritisk benischemi

Modul 11: När såret är läkt (aktiveras i slutet av behandlingsperioden)

Hur går det till

Förberedelser inför dopplerundersökningen

Du behöver inte göra några förberedelser inför undersökning. Du kan ta dina mediciner som vanligt.

Så går en dopplerundersökning till

Vid undersökningen får du ligga ned. Ditt blodtryck kommer att mätas i armen och vid fotleden. Med hjälp av en liten ultraljudsapparat, handdoppler, kan vårdpersonalen lyssna på dina pulsljud i foten och benet. Själva undersökningen tar bara några minuter. Ibland kan det ta en liten stund innan vårdpersonalen hittar pulsljuden.

Personal ger patienten tillgång till programmet i Stöd och behandling.

Patienten kan därefter logga in på 1177.se och klicka på Stöd och behandling. Där finns programmet "Stöd till dig med svårsläkt sår", inklusive de moduler som du som personal öppnat upp.

Sedan kan patienten i lugn och ro titta på de moduler som du öppnat upp.

Du kan som behandlare få aviseringar vid händelser då du i "Min profil", bockat i rutan "ta emot notifieringar".

Utprovare i pilotprojektet är Mjölby Vårdcentral. Utvalda då de registrerar i RiksSår samt har vana vid SoB.

Inplanerade föreläsningar/artiklar

Nutricia. Inspelat program som länkas till RiksSår, SSiS och Senior Alert

RiksSårs styrgruppsmöte

Västra Götalands Hållbarhetsfestival

Artikel i Sårjournalen (Maria Boström)

231108 release seminarium

RiksSår och forskningen

- Det var ett axplock av allt spännande ...
- Tack!

TIPS PÅ FÖRBÄTTRINGS ARBETE MED HJÄLP AV RIKSSÅR

Nina Åkesson

Tips på förbättringsarbeten

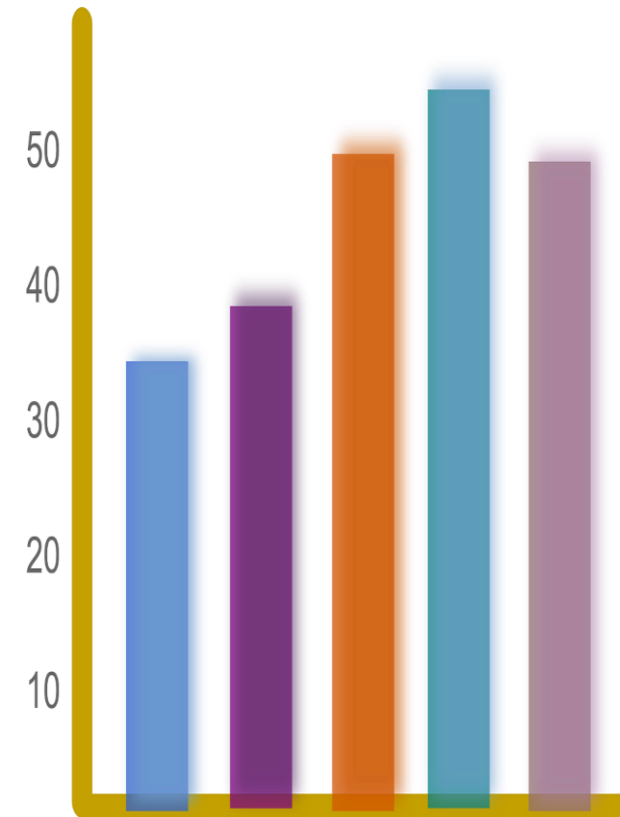
- Titta på verksamhetens resultat i RiksSårs rapporter
Analysera resultaten utifrån er verksamhet
Hitta förbättringsområden, sätt mål, gör åtgärdsplaner
- Arbeta med förbättringen
- Följ upp
- Befäst det som fungerar

Uppföljning av vårdförloppet svårläkta sår

- Svårläkta sår med etiologisk diagnos
- Sårhäkningsstid
- Antibiotika vid venösa sår
- Smärtbehandling
- Kompressionsbehandling av venösa sår
- Sekundärprevention av venösa sår
- Sekundärprevention av trycksår
- Recidiv bland venösa sår
- Recidiv bland trycksår

Svårläkta sår med etiologisk diagnos

Medicinsk sårdiagnos

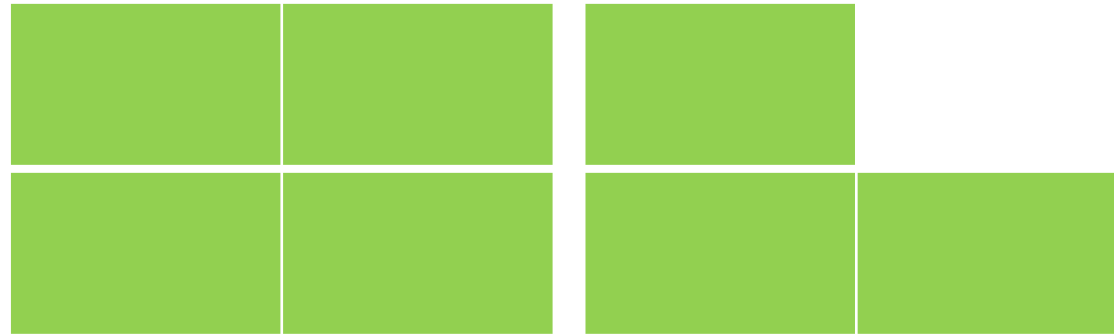
- Optimerad sårbehandling
- Åtgärd av underliggande orsakerna
  - Hur stor andel undersöks med venduplex?
  - Hur stor andel åtgärdas med venös kirurgi, arteriell kirurgi?

snabbare sårläkning

Sårläkningstid

- Sårläkningstid per diagnos
- Såryteminskning på 25% på 3 veckor (20-40 % på 2-4 veckor)
- Läkningstid 3 månader för okomplicerade venösa sår

- Pågående sår med lång sårduration?

Antibiotika vid venösa sår

- RiksSårs nyckeltal för antibiotikabehandling vid venöst sår- 25%

	Antibiotika % före registrering	Antibiotika % efter registrering
Venöst sår	54,5%	17,7 %

- Kontinuitet – i RiksSårs 69% har 1-2 såransvariga
  - vad lägger vi i begreppet såransvarig?
  - vilken kontinuitet/såransvarig erbjuder vi patienten?
  - hur är läkarkontinuiteten?
- Hur är kunskapen om behandling av sårinfektion?

Antibiotika vid olika sårdiagnoser

	Antibiotika % före registrering	Antibiotika % efter registrering
Arteriellt sår	65,7	50,3
Diabetesfotsår	63,5	48,6
Arteriovenöst sår	60,7	29,5
Trauma/sårskada	51,7	25,3
Trycksår	33,0	16,3

Smärtbehandling

- RiksSårs nyckeltal - vid smärta VAS ≥ 5 (reg nr.1)
  - 80 % med smärtbehandling
- Smärtbehandling 50 %
  - hur hanteras förskrivning av analgetika
  - hur följs smärtbehandling upp

Smärta vid olika sårtyper:

- Arteriella sår 83 %
- Venösa bensår 64 %
- Trycksår 59 %
- Sår med blandad etiologi ca 50 %
- Fotsår hos person med diabetes 48 %
- Maligna tumörsår 38 %

Ref. C.Lindholm. *Sår* (2018).

Kompressionsbehandling av venösa sår

- RiksSårs nyckeltal för kompressionsbehandling
  - 100 % vid venösa sår
- Kompressionsbehandling bensår övriga diagnoser?
  - Vilket kompressionstryck används?
  - Vilken kompressionsmetod används?
  - Kunskap kompressionslindning?

Sekundärprevention venösa sår

- Hur stor andel blir ordinerad kompression efter läkning samt får ett eller flera råd om levnadsvanorna kost och/eller fysisk aktivitet?
  - vilket kompressionstryck ordineras på kompressionsstrumpor?
  - hur arbetar vi med levnadsvanor?

Recidiv venösa sår

Sekundärprevention trycksår

- Hur stor andel får råd om tryckavlastning efter läkning samt får ett eller flera råd om levnadsvanorna kost och/eller fysisk aktivitet?
  - hur arbetar vi med levnadsvanor hos patient med trycksår?
  - hur följer vi upp patienter med trycksår?

Recidiv trycksår

Vad vill du förbättra i din verksamhet?

Ta RiksSår till hjälp!

RiksSår

Tack !

